

**A társas vállalkozások, társas vállalkozók, gazdasági társaságok vezető tisztségviselői járulékos-és egészségügyi hozzájárulás, valamint szociális hozzájárulási adó fizetésének alapvető szabályai
2017.**

I. JÁRULÉK

1. Társas vállalkozás, társas vállalkozó meghatározása

A társas vállalkozás kifejezést a társadalombiztosítási jogszabály¹ gyűjtőfogalomként használja.

1.1 A Tbj. alapján társas vállalkozásnak minősül²:

- a közkereseti társaság,
- a betéti társaság,
- a korlátolt felelősségű társaság,
- a közös vállalat,³
- az egyesülés, ideértve az európai gazdasági egyesülést is,
- az előzőekben felsorolt vállalkozások az előtársaságként történő működés időszakában is,
- a szabadalmi ügyvivői társaság, szabadalmi ügyvivői iroda,
- a gépjárművezető-képző munkaközösség,
- az oktatói munkaközösség,
- az ügyvédi iroda,
- a közjegyzői iroda,
- a végrehajtói iroda,
- az egyéni cég⁴

2014. március 15-től a Gt. helyett a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezik a gazdasági társaságokról (közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság), valamint az egyesülésről.

1.1.1. Szabadalmi ügyvivői társaság, illetőleg iroda

A szabadalmi ügyvivői társaságban, illetőleg a szabadalmi ügyvivői irodában a szabadalmi ügyvivő tagsági jogviszony keretében vagy alkalmazottként működhet. Alkalmazottként a biztosítás a munkaviszonyra, vagy a megbízási jogviszonyra vonatkozó szabályok szerint áll fenn.

¹ A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (továbbiakban: Tbj.).

² Tbj. 4. § c) pont

³ A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 9. § (5) bekezdése szerint a közös vállalatra a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 333. § (7) bekezdését kell továbbra is alkalmazni. A hivatkozott jogszabályhely szerint 2006. július 1-je után új közös vállalat nem alapítható. A Gt. hatálybalépése napján a cégnyilvántartásba bejegyzett, vagy bejegyzés alatt álló közös vállalat a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvénynek a 2006. június 30-án hatályos rendelkezései szerint működhet tovább.

⁴ Tbj. 4. § c) 13. pont

1.1.2. Ügyvédi iroda, közjegyzői iroda, végrehajtói iroda, gépjárművezető-képző munkaközösség, oktatói munkaközösség

Ezen társas vállalkozások tagjainak társadalombiztosítási jogállására a tagsági jogviszony keletkezésétől kezdődően, annak megszűnéséig kizárólag a társas vállalkozásokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni (más biztosítási jogviszony nem lehetséges).

1.1.3. Egyéni cég

Az egyéni cégre vonatkozó szabályokat külön törvény⁵ szabályozza, azonban e külön törvényben nem szabályozott kérdésekben a Ptk. jogi személyre vonatkozó általános szabályait és a gazdasági társaságok közös szabályait kell megfelelően alkalmazni.

Az egyéni cég ügyvezetését vezető tisztségviselői vagy az egyéni cégben fennálló tagsági jogviszony keretében a tag látja el.

Abban az esetben, ha a tag látja el a vezető tisztségviselést, akkor ezt a tevékenységet társas vállalkozóként végezheti.

1.2. Társas vállalkozónak⁶ minősül:

- a betéti társaság bel- és kültagja,
- a közkereseti társaság,
- a korlátolt felelősségű társaság,
- a közös vállalat
- az egyesülés,
- az európai gazdasági egyesülés

tagja, ha a társaság (ideértve ezen társaságok előtársaságként történő működésének időtartamát is) tevékenységében ténylegesen és személyesen közreműködik, és ez nem munkaviszony vagy megbízási jogviszony keretében történik (tagsági jogviszony).

1.3. Társas vállalkozó továbbá:

- a szabadalmi ügyvivői társaság tagja, a szabadalmi ügyvivői iroda tagja, ha a társaság tevékenységében személyesen közreműködik,
- az ügyvédi iroda,
- a közjegyzői iroda,
- a végrehajtó iroda,
- a gépjármű-vezetőképző munkaközösség,
- az oktatói munkaközösség,
- az egyéni cég⁷, valamint
- a betéti társaság, a közkereseti társaság és a korlátolt felelősségű társaság olyan természetes személy tagja, aki a társaság ügyvezetését nem munkaviszony alapján látja el, kivéve, ha az 1.2. pont szerint társas vállalkozónak minősül.⁸

⁵ 2009. évi CXV. törvény.

⁶ Tbj. 4. § d) pont.

⁷ Tbj. 4. § d) pont 4. alpont

⁸ Tbj. 4. § d) pont 5. alpont

2. Biztosítási kötelezettség⁹

Annak eldöntéséhez, hogy a társas vállalkozások egyes tagjai után milyen mértékű járulékot kell fizetni, a legfontosabb azt tudnunk, hogy e személyek milyen jogviszonyban végeznek munkát a társas vállalkozásban.

Fontos megemlíteni, hogy amennyiben a betéti társaság, a közkereseti társaság, a korlátolt felelősségű társaság, a közös vállalat, illetve az egyesülés előtársaságként működik, a tagokra is ugyanazokat a szabályokat kell alkalmazni, mint a cégbírósági bejegyzést követő működés során.

A társas vállalkozókra vonatkozó biztosítási kötelezettség megállapításával kapcsolatban problémák leggyakrabban a gazdasági társaságok tagjait érintően merülnek fel, ezért a következőkben ezekkel foglalkozunk részletesebben.

A társas vállalkozás (gazdasági társaság) tagja alapvetően háromféle jogviszonyban végezhet munkát a társaságban:

- munkaviszony,
- megbízási jogviszony,
- tagsági jogviszony.

Azonban különbséget kell tenni aszerint is, hogy a tag a gazdasági társaság vezető tisztségviselője-e, vagy sem.

2.1 A vezető tisztségviselők biztosítási kötelezettsége

2.1.1. Vezető tisztségviselőnek minősül:

- a közkereseti társaság és a betéti társaság üzletvezetésre jogosult egy vagy több tagja,¹⁰
- a korlátolt felelősségű társaság egy vagy több természetes személy ügyvezetője,¹¹
- az egyesülésnél – a társasági szerződés előírásai szerint – az igazgató vezető tisztségviselőként vagy az igazgatóság, mint testület látja el az ügyvezetési teendőket.¹²

A vezető tisztségviselő e feladatát – a társasággal kötött megállapodása szerint –

- megbízási jogviszonyban vagy
- munkaviszonyban

láthatja el.

⁹ A kisadózóként bejelentett személyek biztosított jogállásáról a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény (továbbiakban: Katv.) rendelkezik, a kisadózó vállalkozások és a kisadózók – e minőségükben – nem tartoznak a Tbj. hatálya alá.

¹⁰ Ptk. 3:144. §

¹¹ Ptk. 3:196. §

¹² Ptk. 3:373. §

2.1.2. A vezető tisztségviselők biztosítási kötelezettségének elbírálása, társadalombiztosítási jogállása

A betéti társaság, a közkereseti társaság és a korlátolt felelősségű társaság természetes személy tagjai társas vállalkozónak minősülnek, ha a társaság ügyvezetését nem munkaviszony alapján látják el. Kivételt képez ez alól, ha a személyes közreműködésre tekintettel a vezető tisztségviselő társas vállalkozónak minősül.

Amennyiben a gazdasági társaság társas vállalkozónak nem minősülő vezető tisztségviselőjének e tevékenységből származó, tárgyhavi járulékalapot képező jövedelme eléri a minimálbér 30 százalékát, illetve naptári napokra annak 30-ad részét, akkor ez a személy is biztosítottként minősül.¹³

Tehát a vezető tisztségviselői jogviszony társadalombiztosítási szempontból vagy munkaviszonyt, vagy társas vállalkozói jogviszonyt, illetve választott tisztségviselői jogviszonyt eredményez.

2.2. A vezető tisztségviselésen felüli tevékenység ellátása

A nem vezető tisztségviselő tagok (például kültag), illetve azok a tagok, akik a vezető tisztségviselés ellátásán túl a társaságnál munkát végeznek, e tevékenységet elláthatják:

- munkaviszonyban, ha munkaszerződés alapján végeznek munkát,
- megbízási jogviszonyban, ha megbízási szerződés alapján végzik tevékenységüket, és azt a Ptk. szabályai szerint kötötték,
- társas vállalkozóként (tagi jogviszonyban), ha a tevékenységüket nem munkaviszony és nem megbízási jogviszony keretében végzik.

2.3. A társas vállalkozó biztosítási kötelezettsége¹⁴

A társas vállalkozó biztosítási jogviszonya

- a gazdasági társaság, az egyesülés, a szabadalmi ügyvivői társaság, szabadalmi ügyvivői iroda tagja esetében a tényleges személyes közreműködési kötelezettség kezdete napjától annak megszűnése napjáig, egyéni cég tagja esetében az egyéni cég tagjává válás napjától az egyéni cégben fennálló tagság megszűnésének,
- egyéb esetben a társas vállalkozásnál létesített tagsági jogviszony, illetve a vezető tisztségviselői jogviszony létrejötte napjától annak megszűnése

napjáig tart.

Vagyis a társasági szerződésben meghatározott személyes közreműködés kezdetének azt a napot kell tekinteni, amikor a tag a személyes közreműködést ténylegesen megkezd. Amennyiben ez a nap nem állapítható meg, úgy a társasági szerződésben meghatározott időpont az irányadó.

Az egyéni cég tagjának biztosítási kötelezettsége az egyéni cég tagjává válás napjától annak megszűnése napjáig áll fenn. Az egyéni cég tagja a törvény erejénél fogva társas

¹³ Tbj. 5. § (2) bekezdés.

¹⁴ Tbj. 10. § (2) bekezdés.

vállalkozónak minősül, tehát esetében nem kell vizsgálni, hogy a társaság tevékenységében ténylegesen és személyesen közreműködik-e vagy sem.

Amennyiben a tag a vezető tisztségviselői tevékenysége tekintetében társas vállalkozónak minősül, a biztosítási kötelezettsége a társas vállalkozásnál létesített vezető tisztségviselői jogviszony létrejöttétől annak megszűnése napjáig tart. Ugyanakkor a biztosítási jogviszonyt, illetve az abban bekövetkező változást¹⁵ a 'T1041-es bejelentő és változás-bejelentő lapon közölni kell. A havi adó- és járulék bevallásban¹⁶ az alkalmazás minősége kód kiválasztásakor is a Tbj. szerinti – esetlegesen módosításra kerülő – jogviszony kódját kell a foglalkoztatónak szerepeltetni.

Amennyiben a gazdasági társaság a tagjával munkaviszonyt vagy megbízási jogviszonyt létesít, a biztosítási kötelezettségét a munkaviszonyban, illetve a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személyekre vonatkozó szabályok szerint kell megállapítani.

Társadalombiztosítási szempontból a társas vállalkozó lehet:¹⁷

- főfoglalkozású,
- ún. többes jogviszonyos, ide tartozik a heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban álló, illetve közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató tanuló,
- kiegészítő tevékenységet folytató.

3. Járuléknemek

3.1. A biztosítottat¹⁸ terhelő egyéni járulékok

A biztosított

- 10 százalékos mértékű nyugdíjjárulékot, valamint
- 8,5 százalékos mértékű egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékot fizet, melyből a természetbeni egészségbiztosítási járulék mértéke 4 százalék, a pénzbeli egészségbiztosítási járulék mértéke 3 százalék, a munkaerő-piaci járulék mértéke 1,5 százalék.

3.2. Korkedvezmény-biztosítási járulék

2015. január 1-jétől nem kell korkedvezmény-biztosítási járulékot fizetni, tekintettel arra, hogy ettől az időponttól a korkedvezmény rendszere kivezetésre került a Tbj.-ből.¹⁹ Fontos azonban az a szabály, mely szerint az esedékességet követően a 2015. január 1-jét megelőző

¹⁵ Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban: Art.) 16. § (4) bekezdése alapján.

¹⁶ Art. 31. § (2) bekezdése szerinti.

¹⁷ A Katv. hatálya alá bejelentkezett kisadózó vállalkozás által a társaság tevékenységében közreműködő kisadózóként bejelentett tag jogállását a Katv. eltérően szabályozza.

¹⁸ Tbj. 19. § (2-3) bekezdés.

¹⁹ A 2014. évi XCIX. törvény 221. § (2) bekezdése 3. pontja alapján

időszakra kifizetett (juttatott) járulékalapot képező jövedelmekre a 2014. december 31-én hatályos Tbj. 20/A. §-át kell alkalmazni.²⁰

3.3. Egészségügyi szolgáltatási járulék²¹

A kiegészítő tevékenységet folytató társas vállalkozó után a társas vállalkozás egészségügyi szolgáltatási járulékot köteles fizetni, melynek havi összege 7110 forint, napi összege 237 forint.

4. Járulékfizetési kötelezettség

4.1. Főfoglalkozású társas vállalkozók járulékfizetése²²

A biztosított társas vállalkozó a nyugdíjjárulékot, valamint az egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékot a társas vállalkozástól személyes közreműködésére tekintettel megszerzett járulékalapot képező jövedelem alapulvételével fizeti meg. A nyugdíjjárulék alapja havonta legalább a minimálbér, az egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék alapja havonta legalább a minimálbér másfélszerese (továbbiakban: járulékfizetési alsó határ).

Minimálbéren:

- a tárgy hónap első napján érvényes, a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére megállapított személyi alapbér kötelező legkisebb havi összegét – 2017-ben 127 500 forint – kell érteni, és
- a biztosított társas vállalkozó járulékfizetéséről szóló rendelkezések alkalmazásában a tárgy hónap első napján, a teljes munkaidőre érvényes garantált bérminimum havi összegét – 2017-ben 161 000 forint –, ha a társas vállalkozó főtevékenysége legalább középfokú iskolai végzettséget vagy középfokú szakképzettséget igényel.

A járulékfizetési kötelezettséget nem „göngyölítve” havi átlagban, hanem havonta kell megállapítani. Például 2017. január hónapban személyes közreműködésre tekintettel jövedelem kifizetése nem történik, ekkor legalább a járulékfizetési alsó határ után kell megfizetni a járulékokat. Február hónapban a társas vállalkozó részére 300.000 forint jövedelem kifizetése történik, amely összeg után kell megfizetni a járulékokat.

Annál a vezető tisztségviselőnél, aki a vezető tisztséget megbízás keretében végzi, erre való tekintettel társas vállalkozóvá válik, a személyes közreműködés díjazásának az ügyvezetés díjazását kell tekinteni.

Például az az ügyvezető, aki havi 190 000 forint megbízási díj ellenében végzi az ügyvezetést, mint társas vállalkozó 190 000 forint után lesz köteles megfizetni a járulékokat.

A járulékalap alsó határát arányosan csökkenteni kell azzal az időszakkal, amely alatt a társas vállalkozó:²³

- táppénzben, baleseti táppénzben, csecsemőgondozási díjban,

²⁰ Tbj. 65/E. §

²¹ Tbj. 19. § (4) bekezdés.

²² Tbj. 27. § (2) bekezdés.

²³ Tbj. 28. §.

- gyermekgondozási díjban, gyermekgondozást segítő ellátásban²⁴, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesül, kivéve, ha a gyermekgondozást segítő ellátás, gyermekgondozási segély, ápolási díj fizetésének időtartama alatt vállalkozói tevékenységét személyesen folytatja,
- fogvatartott,
- katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katona,
- ügyvédként, szabadalmi ügyvivőként, közjegyzőként a kamarai tagsága szünetel.

Amennyiben a fentiekben ismertetett körülmények a naptári hónap teljes tartamán át nem állnak fenn, a járulékfizetési alsó határ kiszámításánál egy-egy naptári napra az előzőek szerinti minimálbér 30-ad részét kell alapul venni. Ezt a szabályt kell alkalmazni akkor is, ha a társas vállalkozó biztosítási jogviszonya a hónap közben kezdődött, vagy szűnt meg.

Fontos szabály, hogy amennyiben a tárgy hónapban a társas vállalkozó részére jövedelmet nem fizetettek, és a tárgyév folyamán – a tárgy hónapig bezárólag – elszámolt járulék a járulékfizetési alsó határ után számított járulék összegét nem éri el, a társas vállalkozás a járulékfizetési alsó határ utáni járulékot köteles a társas vállalkozó helyett megelőlegezni, és azt a törvényben előírt határidőn belül befizetni.²⁵

Nem fizet 1,5 százalékos mértékű munkaerő-piaci járulékot az a társas vállalkozó, aki

- közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytat, vagy a vállalkozói tevékenysége mellett munkaviszonnyal is rendelkezik,
- saját jogú nyugdíjas vagy a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló jogszabályban meghatározott reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte.²⁶

Nem minősül munkaviszonnyal rendelkezőnek az a munkavállaló, aki fizetés nélküli szabadságon van.²⁷

4.2. Az egyidejűleg fennálló, több biztosítással járó jogviszony²⁸

Amennyiben a társas vállalkozó egyidejűleg

- munkaviszonyban áll – akár egy, akár több munkáltatónál – és foglalkoztatása a munkaviszonyában/munkaviszonyaiban együttesen eléri a heti 36 órát, vagy
- a nemzeti köznevelésről szóló törvény, valamint a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény szerinti közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben, az Európai Gazdasági Térség tagállamában vagy Svájcban közép- vagy felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében folytat tanulmányokat,

akkor a 10 százalékos nyugdíjjárulékot és a 7 százalékos egészségbiztosítási járulékot a ténylegesen elért, járulékalapot képező jövedelem alapján kell megfizetni.

Amennyiben a társas vállalkozóként biztosított több gazdasági társaság személyesen közreműködő tagja vagy ügyvezetője, a járulékfizetési alsó határ utáni járulékot – évente egy

²⁴ Ahol a jogszabály gyermekgondozást segítő ellátást említ azon gyermekgondozási segélyt kell érteni, ha az ellátásra való jogosultság 2016. január 1-jét megelőzően nyílt meg.

²⁵ Tbj. 52. § (4) bekezdés.

²⁶ Tbj. 25/A. §.

²⁷ A Tbj. 25/A. § b) pont.

²⁸ Tbj. 31. § (4) bekezdés.

alkalommal történő választása szerint – egyszer kell figyelembe venni. A társas vállalkozó e választásáról a tárgyév január 31-éig nyilatkozik a társas vállalkozásnak.

Ha a társas vállalkozó egyidejűleg egyéni vállalkozó is, akkor a ténylegesen kifizetett jövedelem után kell megfizetni a járulékot. Az egyéni vállalkozó a társas vállalkozás részére a tárgyév január 31-éig tett nyilatkozat alapján évenként az adóév egészére választhatja, hogy a legalább a járulékfizetési alsó határ után történő járulékfizetési kötelezettséget társas vállalkozóként teljesíti. E választása alapján az egyéni vállalkozásában, illetve a további tagsági jogviszonyában a ténylegesen elért járulékalapot képező jövedelem után kell a járulékot megfizetni.²⁹

Figyelem!

Abban az esetben, ha a Katv. szerint kisadózóként bejelentett személy egyidejűleg társas vállalkozóként vagy egyéni vállalkozóként biztosított, az említett szabályok nem alkalmazhatók.

Mindez azt jelenti, hogy a kisadózó magánszemély, aki egyidejűleg a Tbj. értelmében társas vállalkozóként biztosított – amennyiben nem áll heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban is, vagy nem folytat nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat a nemzeti köznevelésről szóló törvény, valamint a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény szerinti közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben, az Európai Gazdasági Térség tagállamában vagy Svájcban közép- vagy felsőoktatási intézményben – főfoglalkozású társas vállalkozónak minősül. Ennek megfelelően a járulékfizetési kötelezettségét a 4.1. pont szerint kell teljesíteni. Ebben az esetben azonban kisadózóként nem minősül főállásúnak, így biztosítottnak sem.

4.3. Kiegészítő tevékenységet folytató társas vállalkozó³⁰

Az a társas vállalkozó, aki vállalkozói tevékenységet saját jogú nyugdíjasként folytat, továbbá az az özvegyi nyugdíjban részesülő személy, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, kiegészítő tevékenységet folytató társas vállalkozónak minősül, aki nem biztosított.

Saját jogú nyugdíjas³¹: az a természetes személy, aki

1. a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény, illetve nemzetközi egyezmény alkalmazásával a 14. § (3) bekezdés a) (öregségi nyugdíj) és c) (rehabilitációs járadék) pontjában meghatározott saját jogú nyugellátásban, a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány által folyósított ellátásokról szóló kormányrendelet alapján folyósított öregségi, rokkantsági nyugdíjsegélyben (nyugdíjban), Magyarországon nyilvántartásba vett egyháztól egyházi, felekezeti nyugdíjban vagy növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi járadékban részesül,
2. a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek, illetve az EGT-állam jogszabályai alkalmazásával saját jogú öregségi nyugdíjban részesül,
3. a társas vállalkozó e pont szerinti jogállását nem érinti, ha az 1-2. alpontokban említett nyugdíj folyósítása szünetel.

4.3.1. Kiegészítő tevékenységet folytató társas vállalkozók járulékfizetési kötelezettsége³²

²⁹ Tbj. 31. § (5)-(6) bekezdés.

³⁰ Tbj. 4. § e) pont.

³¹ Tbj. 4. § f) pont.

A társas vállalkozás a kiegészítő tevékenységet folytató társas vállalkozó után 7110 forint összegű egészségügyi szolgáltatási járulékot fizet, a társas vállalkozó pedig 10 százalék nyugdíjjárulékot. A nyugdíjjárulék alapja a társas vállalkozónak a személyes közreműködése alapján kifizetett, juttatott járulékalapot képező jövedelem.

Nem fizet egészségügyi szolgáltatási járulékot a kiegészítő tevékenységet folytató társas vállalkozó után a társas vállalkozás arra az időtartamra, amely alatt a társas vállalkozó:

- keresőképtelen,
- gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermekgondozási segélyben részesül,
- fogvatartott,
- ügyvédi tevékenysége, szabadalmi ügyvivőként, közjegyzőként kamarai tagsága szünetel, vagy
- foglalkoztatása a munkaviszonyában vagy egyidejűleg fennálló több munkaviszonyában együttesen eléri a heti 36 órát.³³

Több jogviszony egyidejű fennállása esetén az egészségügyi szolgáltatási járulékot csak egy jogviszonyban kell megfizetni.

Ha az egyéni vállalkozó egyidejűleg társas vállalkozó is, az egészségügyi szolgáltatási járulékot egyéni vállalkozóként kell megfizetnie. Az egyéni vállalkozó a tárgyév január 31-éig a társas vállalkozásnak tett nyilatkozata alapján az adóév egészére választhatja, hogy az egészségügyi szolgáltatási járulékot a társas vállalkozás – több társas vállalkozásban fennálló tagsági jogviszony esetén a választása szerinti vállalkozás – fizeti meg utána.

Ha a társas vállalkozó több vállalkozásban végez munkát, a tárgyév január 31-éig az adóév egészére vonatkozóan nyilatkozik a társas vállalkozásoknak arról, hogy az egészségügyi szolgáltatási járulékot melyik társas vállalkozás fizeti meg utána.³⁴

Amennyiben év közben válik kiegészítő tevékenységet folytatóvá az egyidejűleg több társas vállalkozói jogviszonnyal rendelkező társas vállalkozó, akkor az adóév fennmaradó időszakára nyilatkozik arról, hogy melyik társas vállalkozás fizeti meg utána az egészségügyi szolgáltatási járulékot.³⁵

Figyelem!

A Katv. szerint kisadózóként bejelentett személy esetében, az említett szabályok nem alkalmazhatók.

Ha a tag munkaviszonyban vagy megbízási jogviszonyban végez munkát, akkor a járulékfizetési kötelezettséget is értelemszerűen az e jogviszonyokban foglalkoztatottakra vonatkozó szabályok szerint kell teljesíteni.

5. Bejelentési és nyilvántartási kötelezettség

5.1 Bejelentési kötelezettség³⁶

³² Tbj. 36. §.

³³ Tbj. 37/A. §

³⁴ Tbj. 38. §.

³⁵ Tbj. 38. § (5) bekezdés

³⁶ Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban: Art.) 16. § (4) bekezdés.

A társas vállalkozás – adóazonosító számának, nevének, elnevezésének, székhelyének, telephelyének, továbbá jogelődje nevének és adószámának közlésével – az illetékes elsőfokú állami adóhatóságnak elektronikus úton bejelenti az általa foglalkoztatott biztosított családi és utónevét, adóazonosító jelét, születési idejét, biztosítási jogviszonyának kezdetét, kódját, megszűnését, a biztosítás szünetelésének időtartamát, a heti munkaidejét, a FEOR-számát, a végzettségét, szakképzettségét, szakképesítését, továbbá az ezt igazoló okiratot kibocsátó intézmény nevét és az okirat számát. Ha a biztosított nem rendelkezik adóazonosító jellel, a születési családi és utónevét, születési helyét, anyja születési családi és utónevét és a biztosított állampolgárságát is kötelező bejelenteni.

A bejelentést

a) a biztosítás kezdetére vonatkozóan legkésőbb a biztosítási jogviszony első napján, a foglalkoztatás megkezdése előtt, illetve ha a biztosítás elbírálására utólag kerül sor, legkésőbb a biztosítási kötelezettség megállapítását követő napon kell teljesíteni,

b) a jogviszony megszűnését, a szünetelés kezdetét és befejezését, a biztosítás megszűnését követően folyósított ellátás kezdő és befejező időpontját közvetlenül követő 8 napon belül kell teljesíteni.

Amennyiben a foglalkoztató személyében jogutódlás következik be, a jogutód munkáltató, kifizető köteles a jogutódlással érintett biztosított személyre (munkaviszonyban álló, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló, választott tisztségviselő stb.) vonatkozóan teljesíteni a bejelentést. A bejelentésben fel kell tüntetni a jogelőd nevét, elnevezését és adószámát, a jogutódlás tényét és napját, továbbá a jogutód nevét, elnevezését, adószámát, és a jogutód megalakulása napját is. A bejelentési határidőkre ebben az esetben is az a) és b) pontban foglaltak az irányadók.

A foglalkoztató legkésőbb a bejelentést követő napon, illetve a biztosított személy kérésére 3 munkanapon belül igazolást köteles kiadni a biztosított részére, mely tartalmazza a bejelentésben közölt adatokat, és a bejelentés teljesítésének időpontját.³⁷

5.2 Nyilvántartási kötelezettség³⁸

A foglalkoztató a tevékenységében személyesen közreműködő biztosított személyek adatait oly módon köteles nyilvántartásba venni, és erről a magánszemélynek igazolást adni, hogy abból a törvényben előírt adatok a munkavégzés (tevékenység) megkezdésétől megállapíthatók legyenek. A nyilvántartásba vétel elmulasztása miatt a foglalkoztatót az Art. szerint megállapítható mulasztási bírság – nyilvántartásba nem vett személyenként – terheli.

A foglalkoztató a biztosítottokról köteles a külön törvényben meghatározottak szerint olyan nyilvántartást vezetni, amely tartalmazza a biztosított nevét és személyi adatait, társadalombiztosítási azonosító jelét, a foglalkoztató adatait, a biztosítási időre és a szolgálati időre vonatkozó adatokat, a biztosítottól levont járulékok alapját és összegét.

A foglalkoztató a jövedelemigazoláshoz csatoltan a tárgyévet követő év január 31. napjáig köteles a nyilvántartás adataival egyező igazolást kiadni a biztosított részére a tárgyévben fennállt biztosítási idő "től-ig" tartamáról, a tárgyévre, illetve a tárgyévtől eltérő időre levont járulékok összegéről, valamint az egyes járulékokból érvényesített családi

³⁷ Tbj. 44. § (5) bekezdés.

³⁸ Tbj. 46-47. §-ai.

járuékkevezményről. A biztosítással járó jogviszony év közben történő megszűnése esetén az igazolást soron kívül kell kiadni.

A foglalkoztató írásban tájékoztatja a biztosítottat a tárgyhavi jövedelem kifizetésével egyidejűleg a biztosított jövedelméből levont egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékról, nyugdíjjárulékról, valamint az egyes járulékokból érvényesített családi járulékkedvezményről, illetőleg a részére túlvonás miatt visszafizetett (átutalt) járulékokról, a társas vállalkozás a kiegészítő tevékenységet folytató társas vállalkozót az egészségügyi szolgáltatási járulékról.³⁹

E rendelkezést kell alkalmazni az adóköteles társadalombiztosítási ellátást teljesítő társadalombiztosítási kifizetőhelyre is.

6. Járulékevallás és befizetés határideje

A megállapított tárgyhavi járulékot a tárgyhónapot követő hónap 12-éig kell bevallani, illetőleg megfizetni.⁴⁰

A társas vállalkozás a rá vonatkozó bevallási gyakoriságtól függetlenül havonként, a tárgyhót követő hó 12-éig a 1708-as számú bevalláson, elektronikus úton bevallást tesz az adó-és/vagy társadalombiztosítási kötelezettséget eredményező, magánszemélyeknek teljesített kifizetésekkel, juttatásokkal összefüggő valamennyi adóról – kivéve a kamatjövedelem adóról –, járulékokról és/vagy az Art. 31. § (2) bekezdésében meghatározott adatokról.

II. SZOCIÁLIS HOZZAJÁRULÁSI ADÓ⁴¹

A társas vállalkozás – mint kifizető – szociális hozzájárulási adó fizetésére kötelezett.

1.1. Adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszony:⁴²

Adófizetést eredményez:

- a közkereseti társaság, a betéti társaság, a korlátolt felelősségű társaság, a közös vállalat, az egyesülés, az európai gazdasági egyesülés, a szabadalmi ügyvivői társaság, a szabadalmi ügyvivői iroda és természetes személy tagja között fennálló, a tagnak a jogi személy, az egyéb szervezet tevékenységében való személyes közreműködési kötelezettséget eredményező tagi jogviszony (ideértve a nem munkaviszony keretében ellátott vezető tisztségviselői jogviszonyt is);
- az ügyvédi iroda, a közjegyzői iroda, a végrehajtói iroda, az egyéni cég és természetes személy tagja között fennálló tagi jogviszony.

Nem eredményez adófizetési kötelezettséget, ha a fenti jogviszonyban álló személy saját jogú nyugdíjas, vagy özvegyi nyugdíjban részesül, és a rá irányadó öregségnyugdíj-korhatárt már

³⁹ Tbj. 50. § (6) bekezdés.

⁴⁰ Art. 2. számú melléklet.

⁴¹ Megállapította az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény (továbbiakban: Szócho tv.).

⁴² Szócho tv. 455. § (2) bekezdés c-d) pontjai.

betöltötte. Vagyis a Tbj. szerint kiegészítő tevékenységet folytató minősülő társas vállalkozó után – például öregségi nyugdíjas – nem kell a társaságnak szociális hozzájárulási adót fizetni.

1.2. A társas vállalkozást terhelő adó alapja:⁴³

Az adó alapja a társaság által a vele adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyban álló természetes személy részére juttatott, kifizetett, az Szja tv.⁴⁴ rendelkezései szerinti adókötelezettség alá eső, nem önálló tevékenységből származó bevételből az adóelőleg-alap számításánál az Szja tv. rendelkezései szerint figyelembe vett jövedelem, növelve a munkavállalói érdekképviseletet ellátó szervezet részére levont (befizetett) tagdíj összegével.

Nem önálló tevékenységnek számít a társas vállalkozás tagjának személyes közreműködése, valamint a gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének tevékenysége. Nem önálló tevékenységből származó bevétel minden olyan bevétel, amelyet a tag e tevékenységével összefüggésben szerez, például tiszteletdíj, személyes közreműködésre tekintettel kapott juttatás, amely után a társaságnak meg kell fizetnie a szociális hozzájárulási adót. Például a társas vállalkozónak minősülő vezető tisztségviselő havi 250.000 forint összegű adóelőleg-alapul szolgáló jövedelemben részesül, ebben az esetben ez az összeg lesz az adó alapja.

1.3. A társas vállalkozást terhelő adó különös szabályai⁴⁵

A közkereseti társaságot, a betéti társaságot, a korlátolt felelősségű társaságot, a közös vállalatot, az egyesülést, az európai gazdasági egyesülést, a szabadalmi ügyvivői irodát, a szabadalmi ügyvivői társaságot, az ügyvédi irodát, a közjegyzői irodát, a végrehajtói irodát, az egyéni céget a tagjával fennálló adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyára tekintettel havonta terhelő adó alapja legalább a minimálbér 112,5 százaléka. Az adó alapja legalább az adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszony fennállása minden napjára számítva a minimálbér 112,5 százalékaának harmincad része, ha a jogviszony nem áll fenn a hónap minden napján.

Minimálbér alatt a szociális hozzájárulási adó tekintetében a Tbj. szerinti minimálbér értendő. A különös szabályokat kell alkalmazni abban az esetben, ha például a társas vállalkozó a személyes közreműködésre tekintettel jövedelmet nem vesz fel, vagy a jövedelem összege nem éri el a minimálbér 112,5 százalékát, ekkor az adót legalább a minimálbér 112,5 százaléka után meg kell fizetni.

1.4. Mentésülés a különös szabályok alkalmazása alól

A társas vállalkozás mentesül az adó megfizetése alól azokon a napokon, amikor a társas vállalkozó

- táppénzben, baleseti táppénzben, csecsemőgondozási díjban, gyermekgondozási díjban részesül;

⁴³ Szocho tv. 455. § (1) bekezdés a) pontja.

⁴⁴ A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.).

⁴⁵ Szocho tv. 457-458. §-ai

- gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesül, kivéve, ha a gyermekgondozást segítő ellátás, ápolási díj folyósítása alatt a tag személyes közreműködését személyesen folytatja,
- csecsemőgondozási díjban, gyermekgondozási díjban és gyermekgondozást segítő ellátásban egyidejűleg részesül,
- önkéntes tartalékos katonaként katonai szolgálatot teljesít;
- fogvatartott,
- az ügyvédi iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda, a szabadalmi ügyvivői társaság, a közjegyzői iroda a tagjával fennálló jogviszonya alapján őt terhelő adó alapjának megállapításakor a hónapnak azt a napját, amelyen tagja ügyvédi tevékenysége, szabadalmi ügyvivői kamarai, illetve közjegyzői kamarai tagsága szünetel.

Nem kell a különös szabályt alkalmazni, vagyis a társaságnak nem kell legalább a minimálbér 112,5 százaléka után megfizetni az adót azokra a napokra, amikor a társas vállalkozó legalább heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban áll, vagy a nemzeti köznevelésről szóló törvény, valamint a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény szerinti közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben, az Európai Gazdasági Térség tagállamában vagy Svájcban közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében folytat tanulmányokat.⁴⁶ Az EGT tagállamában vagy Svájcban közép- vagy felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében folytatott tanulmányokat a Tbj. vhr. előírásai szerint kell igazolni.⁴⁷ Az egyidejűleg fennálló több munkaviszony esetében az egyes munkaviszonyokban előírt munkaidőt a heti legalább 36 órás foglalkoztatás megállapításánál össze kell adni.

Ebben az esetben a társaság az adót a tényleges adóalap után köteles megfizetni.

Amennyiben a fent kifejtett körülmények a naptári hónap egészében nem állnak fenn, akkor egy-egy naptári napra az adófizetési kötelezettség kiszámításánál 1.2. pont szerint meghatározott adóalap harmincad részét kell figyelembe venni.⁴⁸

Ugyancsak nem kell a különös szabályt alkalmazni azokon a napokon, amikor a társas vállalkozó más társaságnál is társas vállalkozói jogviszonyban áll, feltéve, hogy a másik kifizető e napot a taggal fennálló jogviszonya alapján őt terhelő adó alapjának megállapításakor számításba veszi. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a legalább a minimálbér 112,5 százaléka után fizetendő adót csak az egyik társaságnak kell megfizetni, a másik társaság az adót a tényleges adóalap után köteles megfizetni (tag) nyilatkozata szerint.

Abban az esetben, ha a társas vállalkozó egyidejűleg egyéni vállalkozó is, akkor eldöntheti, hogy az egyéni vállalkozásában vagy a tagi jogviszonyára tekintettel a társaság fizesse meg legalább a minimálbér 112,5 százaléka után az adót, a másik jogviszonyban csak a tényleges jövedelem lesz az adó alapja. Azonban a magánszemélynek a társaságot a tárgyév január 31-éig az adóév egészére tett nyilatkozatnak az átadásával értesítenie kell arról a döntésről, hogy a minimum adóalap utáni adófizetési kötelezettséget a társaság teljesítse.⁴⁹

⁴⁶ Az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2017. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban Módosító törvény) módosította a Szcho törvény 456. § (5) bekezdését, amely a kihirdetést követő naptól, azaz 2017. június 20-tól hatályos, de átmeneti rendelkezés alapján a külföldi közép- vagy felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében folytatott tanulmányokat elismerő szabály 2011. november 26-ától visszamenőlegesen alkalmazható (Szcho törvény 467/K. §).

⁴⁷ A Módosító törvény a Szcho törvény 456. §-át további (5b) bekezdéssel egészíti ki, amely a kihirdetést követő naptól, azaz 2017. június 20-tól hatályos.

⁴⁸ Szcho törvény 458. § (5a) bekezdés

⁴⁹ A Katv. szerint kisadózóként bejelentett személy esetében, az említett szabályok nem alkalmazhatók.

A fentiek alkalmazásának feltétele, hogy a társaság részére a természetes személy nyilatkozatot tesz a legalább heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonya fennállásáról, tanulmányai folytatásáról, illetőleg a más kifizetővel fennálló, az adóalap megállapításának különös szabályai hatálya alá tartozó jogviszonyáról. A természetes személy minden változásról köteles haladéktalanul újabb nyilatkozatot tenni a kifizető részére. A nyilatkozat tartalmazza a természetes személy természetes személyazonosító adatait, valamint adóazonosító jelét, ennek hiányában a személyazonosító okmánya típusának megjelölését és számát, valamint lakcímét. Az újabb nyilatkozat megtételének elmulasztása miatt keletkezett adóhiány és jogkövetkezményei megtérítését a kifizető a nyilatkozatot elmulasztó természetes személytől igényelheti. Ha az újabb nyilatkozat megtételének elmulasztása miatt keletkezett adóhiányt a kifizetőtől nem lehet behajtani, az adóhiány és jogkövetkezményei megfizetésére az állami adóhatóság a nyilatkozatot elmulasztó természetes személyt határozattal kötelezheti.

1.5. A szociális hozzájárulási adó mértéke, kedvezmények

A számított adó az adóalap 22 százaléka. A fizetendő adó a számított adó, csökkentve az adó fizetésére kötelezettet törvény rendelkezése alapján megillető adókedvezmények összegével.

1.6. Az adó megfizetése, bevallása, nyilvántartás

A szociális hozzájárulási adót a társas vállalkozás az Art. 31. § (2) bekezdése szerint havonta megállapítja, és a tárgy hónapot követő hónap 12-éig bevallja és megfizeti. Az adó összegét a természetes személy részére kiállított igazoláson nem tünteti fel. Amennyiben az adóalany természetes személy foglalkoztatására tekintettel kedvezményt vagy támogatást vesz igénybe, az Art. 31. § (2) bekezdése szerinti bevallási kötelezettségét úgy kell teljesítenie, hogy a bevallás adataiból a kedvezmény vagy támogatás jogcíme, alapja és a kedvezmény vagy támogatás összege személyenként megállapítható legyen.

Az adó megállapítására, bevallására és megfizetésére kötelezett adózó olyan nyilvántartást köteles vezetni, amelynek alapján az adó alapja és összege, valamint az annak megállapításánál figyelembe vett mentesség és kedvezmény összege, továbbá az adó megfizetésének napja ellenőrizhető. E nyilvántartási kötelezettségét a számvitelről szóló törvény hatálya alá tartozó kifizető a számvitelről szóló törvény szerinti nyilvántartása (könyvvizsgálata) megfelelő részletezésével, más kifizető az Szja tv. vagy az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló törvény rendelkezése alapján vezetett külön nyilvántartás révén teljesíti.

III. EGÉSZSÉGÜGYI HOZZÁJÁRULÁS⁵⁰

14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás fizetési kötelezettség⁵¹

A társas vállalkozó az adóévben megszerzett

- vállalkozásból kivont jövedelem [Szja tv. 68. §],
- osztalék [Szja tv. 66. §]
- árfolyamnyereségből származó jövedelem [Szja tv. 67. §],

⁵⁰ Az egészségügyi hozzájárulásról szóló 1998. évi LXVI. törvény (továbbiakban: Eho tv.).

⁵¹ Eho tv. 3. § (3) bekezdés a), c)-d) pont.

után 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást fizet mindaddig, amíg a biztosítási jogviszonyában megfizetett 4 százalék természetbeni és 3 százalék pénzbeli egészségbiztosítási járulék, az ekho tv. alapján megfizetett egészségbiztosítási járulék, vagy a kiegészítő tevékenységet folytató társas vállalkozói jogviszonya alapján a társas vállalkozás által megfizetett egészségügyi szolgáltatási járulék, valamint az Eho tv.-ben meghatározott jövedelmek után megfizetett 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás együttes összege a tárgyévben el nem éri a hozzájárulás-fizetési felső határt, vagyis a négyszázötvenezer forintot.

A társas vállalkozót terhelő, a társas vállalkozás által levont százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást a vállalkozás havonta állapítja meg, vonja le, a jövedelem kifizetését (juttatását) követő hónap 12. napjáig fizeti meg és az Art. 31. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint vallja be a NAV felé.

IV. SZÁMLASZÁMOK

Az adózók költségvetéssel szembeni kötelezettségeinek és juttatási igényeinek belföldi lebonyolítására szolgáló, a NAV adóztatási tevékenységével összefüggő számlaszámok és adónemek érvényes jegyzéke 2017. január 1-jétől elérhető az internetes honlapunkon – www.nav.gov.hu/szolgaltatasok/szamlaszamok.

Ugyanígy a nemzetközi pénzforgalomban alkalmazandó, a NAV adóztatási tevékenységével összefüggő ún. IBAN számlaszámok és adónemek érvényes jegyzéke is elérhető 2017. január 1-jétől az internetes honlapunkon.

Nemzeti Adó-és Vámhivatal